

Laboratoriet for Æstetik & Økologi

Laboratoriet for Æstetik og Økologi er en platform for udgivelser, kuratoriske strukturer, multidisciplinære events, udstillinger, workshops og symposier. Laboratoriet for Æstetik og Økologi blev stiftet af Dea Antonsen og Ida Bencke i 2014 og blev i 2016 udvidet med tre nye medlemmer: Elena Lundquist Ortíz, Andrea Pontoppidan og Miriam Wistreich.

Hvordan udfolder kollektivet sig hos jer processuelt, kunstnerisk og organisatorisk?

Laboratoriet for Æstetik og Økologi blev stiftet af Dea Antonsen og Ida Bencke i 2014 som et forsøg på både at initiere og facilitere samtaler og samarbejder på tværs af videnskaberne og den eksperimenterende samtidskunst, der beskæftigede sig med at genformulere menneskets position i forhold til sin omverden. Vi var inspirerede af de natur-dekonstruktivistiske og objekt orienterede teorier, der på det tidspunkt fyldte meget. Men hurtigt blev vi forelskede i den feministiske, eksperimenterende, mere legende og lystfulde del af økokritikken, der dedikerer sig selv til de generative potentialer i mere-end-menneskelige fællesskaber og tilblivelser.

Og det kalder selvfølgelig på det store spørgsmål: hvad er det for et "vi", der taler? Hvad er dets historie, hvem er indbefattet i dets fællesskab og hvem er ikke? Donna Haraway, Rosi Braidotti og ikke mindst den dekoloniale teori, har lært os at være mistænksomme overfor fællesskaber, der foregiver universalitet, som eksempelvis kategorien "menneske" - et begreb, der jo er bosat i kernen af det såkaldt antropocæne. Men hvilken slags fællesskab optegner dette Menneske? Og hvilket særligt og situeret slags menneske tager magten og retten til at artikulere og definere dette fællesskab? Det spørgsmål blev startskuddet til vores arbejde, og har fulgt os sidenhen. Man kan sige, at Laboratoriet blev født som og med et åbent spørgsmål: hvem er det "vi", der taler, hvordan og med hvilke konsekvenser kan dette "vi" aflæres, gentænkes, reformuleres, og leves på andre, mere omsorgsfulde og mindre ødelæggende måder. Således blev det menneskelige Laboratorie-vi interesseret i de "konstruktive", fabulerende og meget spekulative samtaler omkring de flerartede kollektiver, som vi - ofte uvidende - giver krop og bebor på måder, der aldrig er uskyldige, men næsten altid er utrolig interessante.

I 2016 blev Laboratoriet udvidet med tre nye medlemmer: Elena Lundquist Ortíz, Andrea Pontoppidan og Miriam Wistreich. Det var vores ambition at kollektivet skulle være en platform med delt ejerskab, med plads til både flerstemmighed og fejl. Et laboratorium er karakteriseret af en åbenhed mod det fejlslagne, og det har inspireret os fra starten. Som laboratoriet voksede, voksede også ideen om at arbejde med processer, som ikke altid lod sig kontrollere - både af lyst og af nødvendighed, for det har alle dage været en udfordring at finde sammen fem forskellige mennesker. Vand, fermentering og kompost sivede i vores praksis som ting både at tænke på og med. Langsomt, famlende og ofte snublende har vi øvet os på at blive bedre til at facilitere og kultivere flerstemmighed på forskellige planer - metodisk, disciplinært og tematisk.

At arbejde i fællesskab bliver også en intern praktisering af at anerkende indbyrdes

Enquete

forskelligheder, der både interesse- og holdningsmæssigt stikker i forskellige retninger. Som fællesskab arbejder vi temmelig usystematisk og vores interesser forgrener sig bredt, men forbindes i det økologiske og det æstetiske fokus - og altid i det feministiske. Det kan være en udfordring at holde disse afstikkere i skak, fordi økofeltet vokser hurtigt, og måske herved risikerer at blive diffust og lidt overfladisk. Vi forsøger at blive og finde os til rette i et engagement, der kan være langsomt og besværligt, fordi de spørgsmål, vi arbejder med kræver lange, seje træk - og utrolig meget emotionelt, kreativt og administrativt arbejde.

I et felt der konstant udvider sig, også inden for de akademiske rammer, er det ekstremt vigtigt for os at være opmærksomme på og diskutere, hvordan vi situerer os selv. For os betyder det for tiden bl.a. ikke at indskrive os selv som hovedpersoner, men at skabe rum til emner, samtaler og aktører, der ikke får den offentlige taletid, de fortjener og har krav på. Vi øver os i at træde nogle skridt tilbage og forsøge at holde samtalen så ansvarsfuldt som muligt på præmisser, der nogle gange ikke er vores egne.

Vi arbejder med både udstillinger, debatter, events og udgivelser, og ofte forsøger vi at lade disse tale og udfolde sig sammen og udvide hinandens rækkevidde. Disse produktioner og aktiviteter fungerer ofte som apparater, tentative forslag og åbne processer, vi selv bruger til at tænke med.

I vores samarbejde insisterer vi på, at der skal være plads til ærlighed og sårbarhed, som vi ser som feministiske kerneværdier. Når vi mødes, taler vi i runder og på tid, baseret på feministisk basisgruppe-praksis. Det er for at sikre, at alle får lige meget taletid og plads. Det er både et stærkt og hårdt følelsesmæssigt arbejde at skabe og at holde den slags rum. At blive i besværet er hverken teoretisk, praktisk eller emotionelt nemt, men vi synes alle at det er meget vigtigt.

Hvilke politiske eller samfundsmæssige omstændigheder reagerer I på som kollektiv?

I begyndelsen var vi meget orienteret omkring den teoretiske retning som bredt kaldes posthumanistisk feminisme. Heltinden her er Donna Haraway, som har lært os at "blive i besværet". Det bestræber vi os meget på. Den posthumanistiske feminisme starter den kapitalismekritiske samtale fra et andet sted end man var vant til, nemlig udenfor mennesket og med blik for 'urene' koblinger, for sammenfiltringer og indlejrethed.

Lige nu befinder vi os som kollektiv i et lidt besværligt, men også spændende vadeded, hvor vi er blevet mindre teoretisk dogmatiske, men mere politisk radikale uden at det helt ses på vores produktion endnu. Vi arbejder på at dekolonisere os selv, som hvide, kropskapable, cis-kvinder der primært har udgivet og udstillet arbejder af hvide, kropskapable cis-kvinder. Vi er også en organisation, der selv er indfildret i og afhængig af økonomier, der er enormt destruktive. Vi anerkender disse metodiske og strukturelle problemer, og forsøger at gøre det bedre.

Vi reagerer på vores afmagtsfølelse og vrede omkring udnyttelsen af verdens fællede. Vi reagerer på den globale, men ulige fordelte prekaritet, der kendetegner vores samtid. Vi reagerer på begrebet "det antropocæne", der indikerer en lighed i både skyld og usathed, og som alt for ofte 'glemmer' at namechekke kapitalisme og kolonialisme i samtalen.

Vi reagerer på den del af den økologiske tænkning, der ophører naturen og promoverer renhedsideal og 'grøn innovation'. Vi reagerer på privilegeret bæredygtigt forbrug, som en måde at 'greenwashe' kapitalisme på, og vi reagerer på kapitaliseringen af miljøhensyn og klimakritik.

Vi håber på, at det æstetiske felt har noget at komme med i forhold til at forstå, hvordan det naturlige aldrig har været naturligt og hjælpe os med at undersøge, hvilke mekanismer og

magtstrukturer, der i høj grad fortætter dette klimakritiske nu. Vi bliver ved med at undersøge, hvordan det æstetiske kan medføre erfaringer af at være i dette nu og tilbyde måder, hvorpå vi kan svare anderledes - blive radikalt an-svar-lige. Vi leder efter en ageren, der er regenerativ og omsorgsfuld, fuld af sorg og lyst, vrede og blødhed.

For i disse tider, hvor isen smelter og jorden brænder, hvor vand(e) stiger, forsvinder, forgiftes, og hvor jord(e) udpines, gøres ubeboede og ubeboelige, er en regenerativ reaktion mere vigtig end nogensinde. I disse akutte tider hvor forstærkede idéer om og materialiseringer af grænser spredes, finder vi det vigtigt at nære fortællinger om det sammenfiltrede. Vi er altid allerede en del af/udsatte for/skyld i den is, der smelter, og den jord, der brænder. Vores reaktion må være en del af fortællingen om en livgivende intimitet frem for en destruktiv. Dette er måske den mest besværlige kollektivitet af dem alle.

Hvem identificerer I jer med i historien af kollektiver og bevægelser?

Der er mange samtidige kollektiver, organisationer og platforme, der inspirerer os. Vi er eksempelvis inspireret af Yerbamala Collective, som er et antifascistisk og anonymt digitalt heksekollektiv, og af tværfaglige forskningsprojekter som The Monster Network, Queer Death Studies og Composting Feminism. Vi er inspirerede af - og står i gæld til - radikale eksperimenter med omsorgsfuld mere-end-menneskelig sam-skabelse. Det svenske kunst og landbrugskollektiv Kultivator Dyestad har arbejdet længe og intenst med spørgsmål omkring, hvordan man situerer og styrker lokalt arbejde i globale netværk af solidaritet. Og det fantastiske Art Lab Gnesta udenfor Stockholm inspirerer os til at drømme om at rejse rum for fællesskab-dyrkende aktiviteter i tværsnit mellem samtidskunst, (øko)aktivisme og socialt engagement.

Vi baserer vores tænkning i et akademisk felt af materiel feminisme, posthumanistisk feminisme, queer teori, sort feminisme, indfødt feminisme, økokritik, økofeminisme, kropsmaterialistisk feminisme, etiske dyrestudier, flerartet etnografi, politisk økologi, poesi, kulturteori og kvindebevægelser verden over. Derudover lader vi os inspirere af vandpolypper, jorden, mødre og bedstemødre, ukrudt, svampe, hekse, heste, strømme, skove, permakultur, kompost, træer, myrer, lav, måner, frø og mange andre som vi konspirerer med.